

RoskatPois!

Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelman
toimenpidettä ROSKAT I tukeva hanke

Kuva: Pinja Näkki

Sanna Suikkanen

Suomen ympäristökeskus SYKE

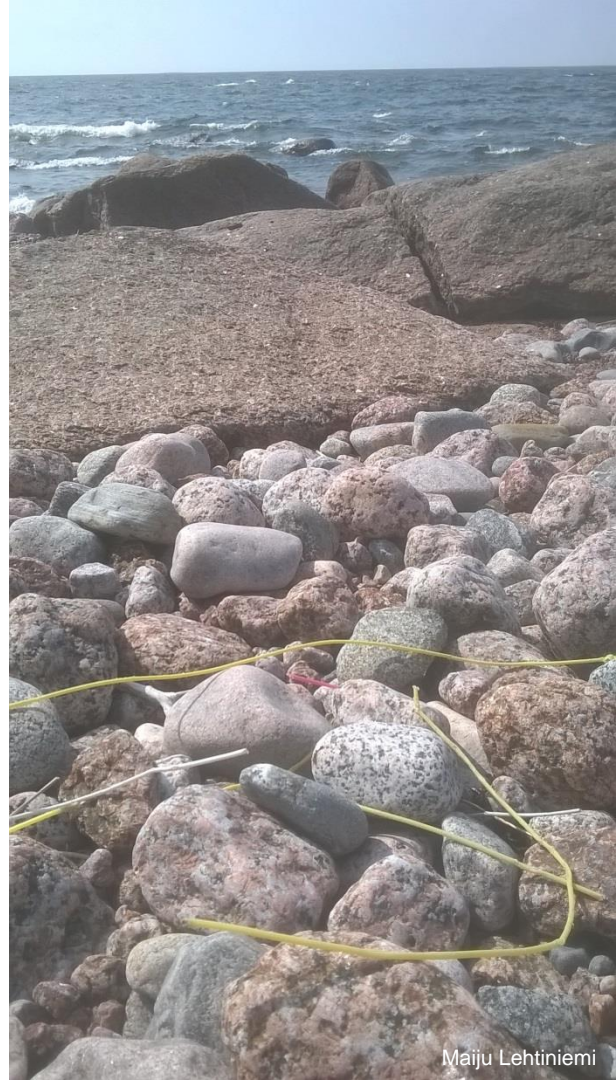
12.4.2019

S Y K E

Tausta

- Roskaantuminen on yksi maailmanlaajuisista meriympäristöä uhkaavista ongelmista
- Suurin osa muovista, jota on pidemmän päälle vaikea poistaa keräämällä
- EU:n meristrategiadirektiivi velvoittaa jäsenmaat huolehtimaan omien merialueidensa hyvästä tilasta roskaantumisen osalta
- Tämä edellyttää roskaantumistilanteen, meriroskaa tuottavien toimintojen ja roskien aiheuttamien haittojen arviointia

RoskatPois!-hanke

Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelman toimenpidettä ROSKAT I tukeva hanke

- **Rahoitus:** Euroopan meri- ja kalatalousrahasto 6/2017 – 6/2019
- **Koordinaattori:** Suomen ympäristökeskus SYKE / Merikeskus
- **Yhteistyötahot:** Luonnonvarakeskus LUKE, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
- **Työnjako:**
 - SYKE: Maalta tuleva roska, muualta ostettavat konsulttityöt, hankkeen perusviestintä
 - LUKE: Kalastuksen ja kalankasvatuksen aiheuttama roska
 - Traficom: Meriliikenteen ja satamien aiheuttama roska

Hankkeen tavoitteet

1. Selvitys meren ja rantojen roskaantumisen tilasta ja roskien lähteistä
2. Ehdotus merenhoitosuunnitelman roskaantumisen vähentämistä koskevaksi yleiseksi ympäristötavoitteeksi
3. Avoin ideakilpailu meriroskien ja roskaantumisen vähentämiseksi
4. Roskaton meriympäristö -tiekartta

1. Selvitys roskaantumisen lähteistä

- Selvitetään rantojen ja meriympäristön roskaantumisen tila ja kaikenkokoisten roskien lähteet Suomen rannikko- ja merialueilla
- Arvioidaan roskaantumisen haittoja ja vaikutuksia merieliöstölle sekä ihmiselle
- Kartoitetaan menetelmiä roskaantumisen minimoimiseen lähteistä käsin ja roskien poistamiselle
- Käytetään olemassa olevia tietoja, joita täydennetään tarpeen mukaan

S Y K E

2. Merenhoitosuunnitelman uudet ympäristötavoitteet

Yleinen tavoite: Roskaantuminen ei ominaisuuksiltaan eikä määrältään aiheuta haittaa rannikko- ja meriympäristölle (MSD kuvaaja 10)

Alatavoitteet	Indikaattorit tavoitteen toteutumisen seurantaan
ROSKAT1. Jätteiden vastaanotto on tehokasta ja käyttäjäystävällistä kaikissa satamissa	Aluksien satamaan jättämän jätteen määrä; Jätehuoltoa koskevien satamavaltiotarkastusten lukumäärä
ROSKAT2. Tupakantumppien määrä Suomen urbaaneilla rannoilla vähenee merkittävästi	Tumppien määrä rannoilla
ROSKAT3. Jätevedenpuhdistamot poistavat erittäin merkittävän osan jätevesien mikromuoveista	Mikroroskan määrä (kpl/m ³) puhdistamattomassa ja puhdistetussa jätevedessä
ROSKAT4. Muovin määrä meriympäristössä laskee vähintään 30 % vuoden 2015 tasosta	Muoviroskan määrä (kpl) rannalta (10 m x 100 m kaistale) kerätystä roskasta

3. Meriroskahaaste 2018

- Avoin haastekilpailu, jolla etsittiin *konkreettisia, vaikuttavia ja toteuttamiskelpoisia* ratkaisuja Itämeren roskaantumisen vähentämiseksi
- Erilaisten toimijoiden osallistaminen ja roskaantumisongelman näkyvyyden lisäys
- Suunnittelu ja toteutus: Demos Helsinki/Kaskas Media, SYKE
- Palkinnot: Maj ja Tor Nesslingin säätiö, S-ryhmä, Joukon Voima
- Suojelija: Ministeri Kimmo Tiilikainen

Meriroskahaasteen 93 ideasta palkittiin 5:

● Rahapalkinnot:

1.

FINALISTI

PAPTIC® - THE GOOD CONSCIENCE ALTERNATIVE

Paptic Oy

Uusi pakkausmateriaali korvaa muovia joustopakkausissa, kuten kasseissa.

#meriroskahaaste www.meriroskahaaste.fi

2.

FINALISTI

PLASTIC BUGS

VTT, PlastBug-tiimi

Muovia syövä mikrobi hajottaa roskan uusiksi raaka-aineiksi merellä ja maalla.

#meriroskahaaste www.meriroskahaaste.fi

3.

FINALISTI

PYSÄYTÄ JÄTEMERII!

Pidä Saaristo Siistinä ry

Näkyvästi merkityt roskalaatikat kannustavat niiden käyttöön ja kertovat samalla roskan reiteistä mereen.

#meriroskahaaste www.meriroskahaaste.fi

● Joukkorahoituskampanjat:

FINALISTI

COSMETHICS-SOVELLUS, -TIETOKANTA JA -TEKOÄLY

Katarina Rantanen

Sovellus säästää vesistöjä mikromuovilta etsimällä kosmetiikkatuotteet, joissa ei ole muovikemikaaleja.

#meriroskahaaste www.meriroskahaaste.fi

FINALISTI

PYSÄYTÄ JÄTEMERII!

Pidä Saaristo Siistinä ry

Näkyvästi merkityt roskalaatikat kannustavat niiden käyttöön ja kertovat samalla roskan reiteistä mereen.

#meriroskahaaste www.meriroskahaaste.fi

FINALISTI

YMPÄRISTÖKASVASTUKSELLA VÄHEMMÄN MERIROSKAA

Luonto-Liiton Itämerijaosto

Meriroskalähettillät kiertävät kouluja ja rantoja tietoa jakaen ja roskien keruuseen innostaen.

#meriroskahaaste www.meriroskahaaste.fi

4. Roskaton meriympäristö -tiekartta

- Tavoite: saavuttaa uudet roskeen liittyvät alatavoitteet (ROSKAT 1-4) merenhoitosuunnitelman puitteissa ja aikataulussa → uusi toimenpideohjelma 2022
- Potentiaalisten toimenpiteiden tunnistaminen yhdessä sopivien sidosryhmien ja asiantuntijoiden kanssa
- Huomioitava toimenpiteiden alueellisuus
- Kustannusvaikuttavuusanalyysi